

บทที่ 5

อภิปราย และสรุปผล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี โครงการเกษตรเพื่อชีวิต
2. เปรียบเทียบผลของการใช้กิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี โครงการเกษตรเพื่อชีวิต ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยมีสมมติฐาน ดังนี้

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับช่วงเวลาของการทดลอง
2. นักศึกษาที่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเอง มีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมในระยะหลังทดลอง
3. นักศึกษาที่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเอง มีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมในระยะติดตามผล
4. นักศึกษาที่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเอง มีวินัยในตนเองในระยะหลังทดลองสูงกว่าระยะก่อนทดลอง
5. นักศึกษาที่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเอง มีวินัยในตนเองในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 โครงการเกษตรเพื่อชีวิต วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2552 โดยนำผลคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาทั้งหมดจำนวน 108 คน ที่ได้ทำแบบวัดการมีวินัยในตนเองมาจัดเรียงลำดับจากระดับชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 4 แล้วคัดเลือกนักศึกษามีคะแนนของการมีวินัยในตนเองระดับชั้นที่ 1 (รับรู้) และชั้นที่ 2 (ตอบสนอง) จำนวน 30 คน มาตามความสมัครใจในการเข้าร่วมกับการทดลอง แล้วนำคะแนนที่ได้มาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ทำการจับคู่ (Matching) นักศึกษามีคะแนนใกล้เคียงกันและสุ่มอย่างง่ายออกมา 15 คู่ แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) อีกครั้ง เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบวัดการมีวินัยในตนเอง จำนวน 30 ข้อ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยทดสอบด้วยค่าที่ (t -test) และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง จำนวน 3 ด้าน มีความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การปฏิบัติตามกฎระเบียบของกลุ่ม
3. โปรแกรมกิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี โครงการเกษตรเพื่อชีวิต จำนวน 12 ครั้ง

การดำเนินการทดลอง

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบ 2 องค์ประกอบโดยวัดซ้ำ 1 องค์ประกอบ (Two-Factor Experiment with Repeated Measures One Factor) เพื่อเปรียบเทียบผลของการใช้กิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมและกลุ่มควบคุมต่อการมีวินัยในตนเอง ระยะเวลาใช้กิจกรรม ระยะเวลาหลังการใช้กิจกรรม และระยะติดตามผล ภายในแต่ละกลุ่ม
 2. วิธีการดำเนินการทดลอง
 - 2.1 ระยะเวลาทดลอง เริ่มตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ถึงวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 โดยให้นักศึกษาที่เป็นกลุ่มประชากรทั้งหมดทำแบบวัดการมีวินัยในตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วคัดเลือกคะแนนนักศึกษาที่อยู่ไม่เกินชั้นที่ 2 มาตามความสมัครใจในการเข้าร่วมรับการทดลอง แล้วนำคะแนนที่ได้มาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ทำการจับคู่ นักศึกษาที่มีคะแนนใกล้เคียงกันและสุ่มอย่างง่ายออกมา 15 คู่ แล้วทำการสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 15 คน ซึ่งคะแนนทดสอบของแบบวัดการมีวินัยในตนเองของกลุ่มตัวอย่างเป็นการทดสอบครั้งแรก (Pretest)
 - 2.2 ระยะเวลาทดลอง เริ่มตั้งแต่วันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ถึงวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองทำกิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้ทำกิจกรรมการกระจ่ายค่านิยม
 - 2.3 ระยะเวลาหลังทดลอง ในวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มทดลองทำกิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมในโปรแกรมสุดท้าย เสร็จเรียบร้อยก็ทำการทดสอบโดยใช้แบบวัดการมีวินัยในตนเองพร้อมกับกลุ่มควบคุม ซึ่งไม่ได้ทำกิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมเพื่อเป็นการทดสอบหลังทดลอง (Posttest)
 - 2.4 ระยะติดตามผล เริ่มตั้งแต่วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ถึงวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2552 ใช้เวลาห่างจากการทดสอบครั้งสุดท้าย 30 วัน โดยมีการสังเกตพฤติกรรมการมีวินัยใน

ตนเองของกลุ่มทดลองครั้งนี้คือ เริ่มตั้งแต่วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ช่วงแรก คือ ระหว่าง ระยะเวลา 05.30 - 08.00 น. (เช้า) และช่วงที่ 2 คือ ระหว่างเวลา 19.00 - 20.00 น. (เย็น) ของทุก ๆ วัน จนครบ 30 วัน ในวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2552 ให้นักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัด การมีวินัยในตนเองอีกครั้ง เป็นการติดตามผล (Follow up)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองของนักศึกษากลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมนำเสนอในรูปแบบตารางและแผนภูมิเปรียบเทียบระดับคะแนนค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองในระยะต่าง ๆ ในการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยวิธีวิเคราะห์แบบตัวแปร วัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (Repeated Measures Designs: One between Subjects Variable and One within-Subjects Variable) (Howell, 2007, pp. 449-460) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีทดสอบรายคู่แบบ นิวแมน-คูลต์ (Newman-Keuls Method)
3. วิเคราะห์การมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลองในระยะติดตามผลจากแบบสังเกต พฤติกรรม โดยใช้ตารางเพื่อประกอบการเปรียบเทียบ

สรุปผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาที่ฝึกกิจกรรมการกระจำค่านิยมกับนักศึกษาที่ไม่ได้ฝึกกิจกรรมการกระจำค่านิยมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าเป็นไปตามสมมติฐานดังนี้

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับช่วงเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักศึกษาที่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจำค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเอง มีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจำค่านิยมในระยะหลังทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักศึกษาที่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจำค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเอง มีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจำค่านิยมในระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักศึกษาที่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจำง่ามนิยมต่อการมีวินัยในตนเอง มีวินัยในตนเองในระยะหลังทดลองสูงกว่าระยะก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. นักศึกษาที่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจำง่ามนิยมต่อการมีวินัยในตนเอง มีวินัยในตนเอง ในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. การมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลองในระยะติดตามผลจากแบบสังเกตพฤติกรรมในช่วงแรก (เช้า) ค่าเฉลี่ย 3.58 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก และในช่วงที่ 2 (เย็น) อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ค่าเฉลี่ย 3.59

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การทดสอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลองมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 กล่าวคือ วิธีการทดลองและระยะเวลาของการทดลองส่งผลร่วมกันต่อการเพิ่มคะแนนของค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเอง จะเห็นได้ว่าในช่วงก่อนทดลอง ทั้งกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจำง่ามนิยม และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจำง่ามนิยมมีคะแนนของค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเอง ไม่แตกต่างกัน เมื่อระยะเวลาผ่านไปในช่วงหลังทดลอง พบว่าคะแนนของค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเอง ทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในระยะติดตามผลก็มีคะแนนของค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักศึกษาที่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจำง่ามนิยม มีค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเอง สูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจำง่ามนิยม ในระยะหลังการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาที่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจำง่ามนิยมต่อการมีวินัยในตนเอง สามารถใช้พัฒนาคะแนนค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมจิต ห่อทอง (2543) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความรับผิดชอบปัญหาและแนวทางแก้ไขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 โรงเรียนพระ โขนงวิทยา พบว่า นักเรียนที่ใช้บทบาทสมมติและเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีความรับผิดชอบต่อการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง และผลงานวิจัยของ สุทธิพร บุญส่ง (2545) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการสอบเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลพบว่ารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบต่อสำหรับนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลมีประสิทธิภาพในการสร้างคุณลักษณะได้ตามแนวทางอัตลักษณ์ศึกษา (Charter Education) ด้วยการบูรณาการแนวคิดและเทคนิควิธีการสอนต่าง ๆ ได้แก่ แนวคิดของการร่วมมือกันพัฒนาวินัย (Cooperative Discipline) แนวคิดวิธีการระบบคู่สัญญา (Contract System) แนวคิดของวิธีการกระจำง่ามนิยม (Value Clarification) แนวคิดวิธีการปรับพฤติกรรม

(Behavioral Modification) แนวคิดของการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันการเรียนรู้ (Concept Mapping) โดยการจัดเป็นขั้นตอนการสอน และแผนการสอนทั้งสิ้น 6 ขั้นตอน เมื่อเปรียบเทียบระดับคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะความรับผิดชอบ และระดับคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาภายหลังการใช้รูปแบบการสอน พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม และพบการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะความรับผิดชอบ และคะแนนเฉลี่ยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษากลุ่มทดลอง ในการศึกษาาระยะที่ 2 และระยะที่ 3 พบการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะความรับผิดชอบและคะแนนเฉลี่ยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษากลุ่มทดลอง นอกจากนี้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ทั้งในการศึกษาระยะที่ 2 และ 3 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่กระตือรือร้นและให้ความสนใจในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะกิจกรรมพัฒนาสังคม นอกจากนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่ พบว่า ตนเองมีความรับผิดชอบมากขึ้น และคู่สัญญาซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองของนักศึกษาระบุว่า นักศึกษามีความรับผิดชอบมากขึ้น ครูผู้สอนเห็นว่ารูปแบบการสอนมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในการสอนเพื่อพัฒนานักศึกษาได้ ส่วนงานวิจัยของหัทธยา สารสิทธิ์ (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยของนักเรียนพบว่าระดับเจตคติของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยก่อนได้รับการสอนอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และหลังได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนแล้ว นักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับสูงระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนก่อนได้รับการสอนอยู่ในขั้นที่ 4 หลังจากได้รับการสอนนักเรียนมีระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 5 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของโคลเบอร์ก (Kohlberg, 1969, p. 32) กล่าวว่าจริยธรรมสามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้ถ้าได้รับการส่งเสริมและฝึกการใช้เหตุผล เชิงจริยธรรม เมื่อบุคคลต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก็สามารถทำได้ โดยการปรับเปลี่ยนความคิดหรือความรู้สึกของตนเอง

ดังนั้นการที่นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรม การกระจ่ายค่านิยมจึงมีโอกาสน้อยในสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริม สนับสนุน ทำให้มองเห็นค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเอง คีซึนและซัดเจน คะแนนค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเอง จึงสูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้ฝึกกิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมในระยะหลังทดลอง

3. นักศึกษาที่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจ่ายค่านิยม มีค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเอง สูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมในระยะติดตามผลการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้นักศึกษาที่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมในระยะติดตามผล เนื่องจากกลุ่มทดลองได้รับการฝึกการตัดสินใจแก้ปัญหาโดยการแสดงความคิดเห็นจากสถานการณ์ต่าง ๆ ตีความสิ่งที่คิดวิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินความคิดทั้งได้แสดงความคิดในลักษณะของการ

วิจารณ์ด้วยการสื่อสารทางวาจา ตั้งใจฟังอย่างมีอารมณ์ร่วม พิจารณาใคร่ครวญ ถามคำถามและตอบคำถามจนเกิดความกระจ่าง รวมทั้งยอมรับผลย้อนกลับ จนเกิดการแก้ปัญหาความขัดแย้งและเลือกกำหนดเป้าหมายวางแผนการเลือกและสำรวจสิ่งที่เคยปฏิบัติทำให้นักศึกษาเกิดความกระจ่างในค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองแล้วใช้ค่านิยมดังกล่าวในการตัดสินใจครั้งที่ สิริภรณ์ อธิปิตยกุล (2540) ได้เสนอว่า ถ้าบุคคลสามารถนำกระบวนการทั้ง 7 ขั้น ของทฤษฎีการกระจ่างค่านิยมนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันจนคิดตัวเป็นนิสัย นั่นคือก่อนจะคิดตัดสินใจทำอะไรลงไปก็ตรวจสอบสิ่งที่ตนจะตัดสินใจนั้นกับกระบวนการเหล่านี้จะทำให้คนได้มีโอกาสถกสนทนารองพฤติกรรมของตนให้ถูกต้องเหมาะสมกับเหตุการณ์ที่ตนเผชิญอยู่ได้จากเหตุผลดังกล่าว เมื่อมีเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจ นักศึกษาก็จะนำเอาค่านิยมที่แท้จริงที่กระจ่างชัดเจนมาเป็นมาตรฐานในการเลือกตัดสินใจที่จะกระทำการได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจ่างค่านิยม เมื่อมีโอกาสนักศึกษาที่แสดงค่านิยมนั้นออกมา ส่วนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจ่างค่านิยม จึงไม่มีค่านิยมที่ชัดเจน เป็นบุคคลที่มีค่านิยมที่สับสนมีลักษณะดังนี้ เช่น พฤติกรรมเฉยเมย คือ บุคคลที่ขาดความสนใจขณะเรียนหรือขาดความรับผิดชอบพฤติกรรมจับจจะจะเป็นบุคคลที่เปลี่ยนความสนใจง่าย ๆ พฤติกรรมที่มีความไม่แน่ใจมากจะเป็นบุคคลที่เลือกตัดสินใจไม่ได้ หรือให้ผู้อื่นตัดสินใจให้ เมื่อมีค่านิยมที่ไม่ชัดเจนก็จะขาดตัวนำทางในการดำเนินชีวิต จะเห็นว่าค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองมีบทบาทสำคัญที่จะกำหนดหรือผลักดันให้แสดงพฤติกรรมที่สังคมต้องการการเสริมสร้างค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองจะช่วยเพิ่มความสามารถ ในการตัดสินใจวิถีทางดำเนินชีวิตหรืองานของแต่ละบุคคลให้บรรลุความสำเร็จได้ จึงทำให้คะแนนค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาที่ฝึกกิจกรรมการกระจ่างค่านิยมสูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้ฝึกกิจกรรมการกระจ่างค่านิยมในระยะติดตามผล

4. นักศึกษาที่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจ่างค่านิยม มีค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองในระยะหลังทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าในระยะก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4 และข้อที่ 5 นักศึกษาที่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจ่างค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองในระยะหลังทดลองสูงกว่าระยะก่อนทดลอง ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษากลุ่มทดลองได้รับการฝึกการตัดสินใจโดยการเผชิญกับสถานการณ์ ปัญหาต่าง ๆ แล้วเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองออกมาหลายอย่าง ซึ่งเป็นระบบค่านิยมภายในตัวนักศึกษาอาจเกิดความขัดแย้งในค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองที่เกิดภายในตนได้ว่าจะเลือกทำอย่างไรดีในสถานการณ์ที่กำลังประสบอยู่ ทั้งทำให้นักศึกษาได้มองเห็นแนวทางที่จัดอันดับค่านิยมให้เข้าไปในทิศทางเดียวกันกับที่วิทยาลัยต้องการ จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองของตนให้อยู่ในวิทยาลัยได้อย่างเหมาะสม การตัดสินใจแก้ปัญหาโดยยึดขั้นตอนทั้ง 7 ขั้นตอน ตามทฤษฎีค่านิยมของแรทส์ และคณะ (Raths et al., 1966) เป็นแนวทางตัดสินใจ

แก้ปัญหา โดยใช้คำถามที่ทำให้เกิดความกระจ่างจนสามารถแก้ไขความขัดแย้งในค่านิยม นั่นคือ กลวิธีทำความกระจ่างในคำตอบ ซึ่งสอดคล้องกับซีเทน (Setian, 1990) ได้ศึกษาผลของวิธีการกระจ่าง ค่านิยมต่ออัตมโนทัศน์ของสตรีที่สืบเชื้อสายอเมริกันอาร์มีเนียนในรุ่นที่ 2 พบว่า วิธีการกระจ่าง ค่านิยมทำให้เกิดทักษะการคิด วิเคราะห์ ความเข้าใจ การยอมรับ ความจริง จึงเห็นได้ว่าการพัฒนา พฤติกรรมของนักศึกษาด้วยวิธีการกระจ่างค่านิยมเป็นสิ่งที่ทำให้นักศึกษามองเห็น ความถูกต้องดีงาม และแสดงพฤติกรรมกระทำดี ตามค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองในชั้นสูงขึ้น จึงเป็นผลให้นักศึกษา ที่ฝึกกิจกรรมการกระจ่างค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองในระยะหลังทดลองสูงกว่าระยะก่อนทดลอง และนักศึกษาที่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจ่างค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเอง ในระยะติดตามผล สูงกว่าระยะก่อนทดลอง ทั้งนี้เพราะนักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจ่างค่านิยม ในระยะติดตามผล ได้รับการฝึกในการตัดสินใจ แก้ปัญหาจนนักศึกษาได้เรียนรู้ค่านิยมต่อการมีวินัย ในตนเองที่ชัดเจนและใช้ค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองตัดสินใจแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญสถานการณ์ ปัญหาที่ประสบ ดังนั้น กิจกรรมการกระจ่างค่านิยมสามารถนำไป ใช้พัฒนาค่านิยมต่อการมีวินัยใน ตนเองสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับพรทิพย์ นิมแสง (2548) ได้ทำ การศึกษาการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม โดยใช้กระบวนการกลุ่ม แก้ปัญหาของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 พบว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยแผน การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการ กลุ่ม แก้ปัญหามีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนและสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีเจตคติต่อวิธีการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม แก้ปัญหาเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในแต่ละระดับและภาพรวม ด้านงานวิจัยของสุพัตรา อินลำพูล (2544) ศึกษาการใช้กิจกรรม กลุ่มสัมพันธ์ เพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม พบว่า การเรียนด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ทำให้นักเรียนมีเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบของนักเรียนก่อนใช้กิจกรรม และหลังการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังใช้ กิจกรรมสูงกว่าก่อนใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

ดังนั้น การทำกิจกรรมการกระจ่างค่านิยม เป็นวิธีการที่ส่งเสริมหรือพัฒนาให้นักศึกษา แก้ปัญหา โดยใช้เหตุผลข้อดีข้อเสียในการตัดสินใจ เลือกและมีความคงทนอยู่ตัวจึงมีคะแนนค่านิยม ต่อการมีวินัยในตนเอง ในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนทดลอง ดังที่กล่าวมา สำหรับนักศึกษา ที่ไม่ได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจ่างค่านิยม มีค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเอง ในระยะหลังทดลอง และระยะติดตามผลต่ำกว่าในระยะก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะ

นักศึกษาในกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกการตัดสินใจกับปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตในวิทยาลัย ประกอบกับนักศึกษาที่เข้าเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี นั้นมาจากนักเรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนต้นทั่วไป เมื่อเข้ามาเรียนกับเพื่อนร่วมห้อง พฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกมานั้น ทำให้นักศึกษาแสดงค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเอง สืบสวนหาความชัดเจนใจการตัดสินใจในต่อสถานการณ์ที่ประสบอยู่ จะเห็นได้ว่าคะแนน ค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาในกลุ่มควบคุมต่ำลงเรื่อย ๆ ฉะนั้น เห็นสมควรให้มีการจัดการฝึกกิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองให้กับนักศึกษาทุกคนในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี โครงการเกษตรเพื่อชีวิต

5. คะแนนค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองของกลุ่มทดลองในระยะติดตามผลจากแบบสังเกตพฤติกรรมในช่วงแรก (เช้า) $\bar{X} = 3.58$ และในช่วงที่สอง (เย็น) $\bar{X} = 3.59$ ดังตารางที่ 13 ตารางที่ 15 และภาพประกอบที่ 6 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก (เกณฑ์ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 - 4.00) ทั้งนี้ เพราะกลุ่มทดลองได้นำผลจากการฝึกกิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเอง ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันจนติดตัวเป็นนิสัย นั่นคือก่อนจะคิดตัดสินใจทำอะไรลงไปก็ตรวจสอบสิ่งที่ตนจะตัดสินใจนั้นกับกระบวนการที่ได้รับ การฝึกกิจกรรมเหล่านั้น ทำให้ได้มีโอกาสถ่วงถ่วงพฤติกรรมของตนให้ถูกต้องเหมาะสมกับเหตุการณ์ที่ตนเผชิญ

จากผลการศึกษาค้นคว้าแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมสามารถพัฒนาค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองให้สูงขึ้น ทั้งนี้เพราะนักศึกษาได้สำรวจค่านิยมของตนโดยที่ค่านิยมจะเป็น การให้คุณค่าในการควบคุมตนเองต่อการมีวินัยในตนเองและใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจหรือยึดถือ โดยพิจารณาได้ตรงต่อว่าเป็นสิ่งที่ดีแล้วก็จะแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามที่วิทยาลัยต้องการ ดังนั้นการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามด้วยการควบคุมตนเองตามที่นักศึกษาเห็นคุณค่าต่อการปฏิบัติ ตามกฎระเบียบ หน้าที่ และมีวินัยในตนเอง ย่อมทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จด้านการเรียน และการดำรงชีวิตอยู่ในหอพักของวิทยาลัยและการที่นักศึกษาได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจ่าย ค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองทำให้เกิดการเพิ่มพูนความสามารถของนักศึกษาในการสื่อความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก และค่านิยมของตนเองให้ผู้อื่นทราบ ในขณะที่เดียวกันก็ทำให้นักศึกษาสามารถ แก้ปัญหา พิจารณาวิธีการหรือทางเลือก รู้จักยอมรับเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยจนเกิดทักษะในการตัดสินใจและยึดมั่นในความเชื่อของตนจนกระทั่งปฏิบัติเป็นนิสัย จึงกล่าวได้ว่าการศึกษาได้รับการฝึกกิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองที่ชัดเจนและได้ปฏิบัติตามค่านิยมที่เกิดขึ้น กับตนเองนั้น ทำให้นักศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายในการเรียนการอยู่ร่วมกับผู้อื่นและการนำไปใช้ ในการประกอบอาชีพ หลังจากจบการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. กิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเอง เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกให้นักศึกษาพัฒนาความคิด ตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล เป็นขั้นตอนและสามารถนำไปปฏิบัติจนเป็นนิสัย ได้ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะเพื่อกิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมสามารถบูรณาการในการเรียนการสอน เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศและเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ในวงการศีกษา เป็นการสร้างเสริมการพัฒนาตนเองสำหรับผู้สอนหรือผู้ดำเนินการและส่งเสริมพัฒนา การเรียนการสอน โดยการอบรมเพื่อให้ครูได้รู้จักวิธีสร้างบทเรียนด้วยวิธี การกระจ่ายค่านิยมด้วยตนเอง

2. การจัดอบรมสำหรับผู้บริหาร ครูฝ่ายปกครอง ครูฝ่ายพัฒนาการศึกษา ครูผู้สอน และผู้สนใจให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้กิจกรรมการกระจ่ายค่านิยม ใช้ในการปรับพฤติกรรมของนักศึกษาโดยให้มีการพัฒนาค่านิยมที่พึงประสงค์สอดคล้องกับค่านิยมของสังคม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรศึกษาผลของกิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมต่อการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาเรื่อง การมีจิตอาสาหรือการมีจิตสาธารณะ
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบการใช้กิจกรรมการกระจ่ายค่านิยมกับวิธีการศึกษาวิธีอื่น ๆ เพื่อหาผลการพัฒนาค่านิยมที่พึงประสงค์